

verne — hvilke Kontrakter jeg i Parenthes skal bemærke ikke bleve overholdte — vilde have været istand til at fremsætte for Thinget, hvorledes Sagen vilde stille sig, og hvor store Overskridelserne vilde blive. Jeg kan ikke indse, at det skulde have været Ministeren umuligt at gjøre det paa Grund af, at han da skulde have standset Theatrets Bygning; thi det forekommer mig, at det maatte have været ham en let Sag med alle de Momenter, der forelaa til Naadighed for ham, som jo selv maatte have et Overblik. Det forekommer mig, at han ikke derfor behøvede at standse Bygningskommissionen i dens Virksomhed eller at han, saaledes som det hedder i Mindretallets Bemærkninger, havde maattet standse selve Theatrets Bygning. Jeg kan ikke indse, at dette Argument kan være rigtigt; thi fordi Bygningskommissionens Medlemmer skulde anvende nogle Dage — lad det være 8 Dage — paa at gjøre en saadan motiveret Indstilling til Thinget som den, der her er Tale om, forekom det mig dog, at de ved Siden deraf kunde faae den fornødne Tid og Leilighed til ogsaa at have deres Opmærksomhed henvendt paa selve Bygningen. Jeg forstaar saaledes ikke det Argument, at Ministeren vilde have været nødt til at standse Bygningen, hvis han skulde gaa til Rigsdagen angaaende en Bevilling; men jeg kan heller ikke indse, at der vilde have været overordentlig stor Skade sket ved midlertidig at standse Bygningen. Fra Entreprenørernes Side forelaa der nemlig — det tror jeg, man tør anse for godtgjort — saadanne Kontraktbrud, at man ikke behøvede at befrygte nogen Indvending derimod fra deres Side. Man behøver blot at læse Kontrakten og at se de Lidsfrister, der vare satte Entreprenørerne, for med Bestenighed at kunne sige, at de flere Gange havde brudt deres Kontrakt. Jeg misbilliger ikke, at Ministeren ved forskellige Leiligheder har dispenseret dem fra Multier, thi jeg tror, det en vitterlig Sag, at Entreprenørerne paa Grund af de uheldige Lidsomstændigheder ikke have tjent ved dette Foretagende — de have maaske snarere sat til derpaa — men sikkert er det, at der forelaa saadanne Kontraktbrud, at en saadan Standsning ikke fra Entreprenørernes Side kunde være bleven mødt med noget Erstatningskrav. Fremdeles anføres der som Grund for, at man maatte indgaa en saadan Standsning, at man derved blev nødsaget til endnu et Aar at spille paa det gamle Theater. Jeg har hørt Sagkyndige sige, at dette ikke vilde have været nogen stor Ulykke; jeg skal ikke kunne dømme derom, men jeg vender tilbage til at paastaa, at det ikke vilde have været nødvendigt for Ministeren, i det Mindste ikke efter de Oplysninger, der hidtil foreligge, og dersom vi skulde gaa ind paa denne Anskuelse, maatte dette ganske anderledes dokumenteres. Der forelaa altsaa ikke nogen Nødvendighed for Ministeren til at standse Ar-

beidet, fordi han vilde gaa til Rigsdagen med Beggjering om en Bevilling, og mig forekommer det, at det vilde have været ganske naturligt, om Ministeren, navnlig i en Sag som denne, hvor han havde en bestemt Pligt til stadig at konserere med Rigsdagen, havde søgt skriftlig at fremstille, hvor store Overskridelserne omtrent vilde blive, og havde henvendt en Anmodning til Rigsdagen om, at der maatte blive givet ham en Bevilling indtil et saa og saa stort Beløb, som man nu kunde enes om. Dersom der havde været det rette Tilidsforhold mellem Ministeren og Thinget her, er jeg ogsaa overbevist om, at Ministeren vilde have henvendt sig til Thinget. Naar jeg igaar udtalte en Anskuelse, hvori jeg fik Samstemning fra det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Kimestad), nemlig den, at det er min Overbevisning, at dette Thing vilde være gaaet ind paa at bevilge de fornødne Penge til Bygningens Fuldførelse, eller med andre Ord, at dette Thing ikke vilde have paataget sig Ansvar for, at Theateret kom til at staa ufuldført, saaledes at vi derved fik en anden MarmorKirke paa Kongens Nytorv, saa ligger det naturligvis deri, at jeg forudsætter, at dette Thing eller rettere dets Finantsudvalg vilde have faaet Leilighed til at gennemgaa Sagen, ikke alene i dens Helhed, men ogsaa med Hensyn til de enkelte Poster, saaledes at det vilde have kunnet faae Leilighed til at sætte sig ind i, hvorledes Pengene vare anvendte, og hvorledes man billigst og hensigtsmæssigt kunde blive færdig med Bygningen. Den skjæbnevangre Disposition, som Ministeren traf — jeg tror, det var i Februar 1874, da Rigsdagen endnu var samlet — om saa at sige at overgive Theaterbygningen til en Diktator, hvilken Beslutning sikkert har fordyret Theateret i en ikke ringe Grad, vilde da neppe være bleven fattet; i alt Fald vilde det have været rigtigt, om Ministeren havde overladt Thinget, hvor Ansvar for den Slags Sager egentlig hører hjemme, at afgjøre, om det vilde have Bygningen fuldført paa den Maade og ved de Mænd, som sket er, eller om det efter Samraad med Ministeren vilde have truffet andre Foranstaltninger. Det kan være ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds igaar sagde, at en Minister ofte bør søge at gaa paa egen Haand, at han bør søge at udføre de Beslutninger, der ere fattede, paa den rette Maade. Han bør ikke angstelig vige tilbage for Ansvar; men paa den anden Side gives der Forhold, hvor Ministeren er forpligtet til ikke selv at paatage sig Ansvar, og navnlig er det en klar Sag, at det i alle Tilfælde, hvor han kan dele Ansvar med den, hos hvem Ansvar og ogsaa ligger, maa være Ministerens bestemte og ufravigelige Pligt at henvende sig der og at lægge den Del af Ansvar over paa Folkethinget, som tilkommer det. Efter min Formening er det den væsentligste Anke, der kan rettes imod Ministeren, at han er